

BFU 7/16:

Konsern fusjon med delt vederlag

Ifølge en fersk bindende forhåndsuttalelse kan ikke en konsern fusjon med delt vederlag gjennomføres ved å skrive opp pålydende på aksjene i morselskapet.

Dette innebærer i så fall krav til verdsettelse av både det overdragende selskapet, det overtakende selskapet og det overtakende selskapets morselskap og at det må utstedes nye aksjer ved fusjonen. Forhåndsuttalelsen fortjener noen kommentarer.

Konsern fusjon med delt vederlag

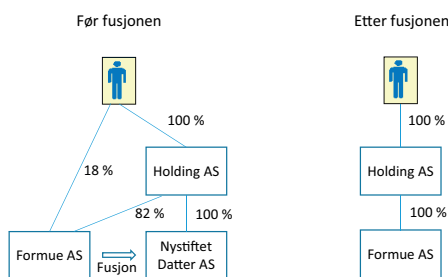
«Konsern fusjon med delt vederlag» er en fusjon som kombinerer en konsern fusjon med vederlagsaksjer i morselskapet og en regulær fusjon med vederlagsaksjer i det overtakende selskapet. Dette er særlig aktuelt når det overtakende selskapets morselskap eier aksjer i det overdragende selskapet. Ved konsern fusjon («trekant fusjon») skal vederlagsaksjene utstedes av det overtakende selskapets morselskap, men morselskapet kan jo ikke utstede aksjer til seg selv. Vederlagsaksjene som skal tilfalle morselskapet må derfor utstedes av det overtakende datterselskapet.

Konsern fusjoner med delt vederlag kan gjennomføres skattefritt, jf. bl.a. BFU 31/03.

Saksforholdet i BFU 7/16

Den bindende forhåndsuttalelsen gjaldt et tilfelle der en personlig aksjonær eier 18 % av aksjene i Formue AS. De resterende 82 % blir eid av Holding AS, et selskap der den personlige aksjonæren eier samtlige aksjer. Aksjonæren ønsker å samle eierskapet slik at Holding AS blir eier av

alle aksjene i Formue AS. Dette skal skje ved at Formue AS fusjoneres inn i et nystiftet datterselskap der Holding AS eier samtlige aksjer.

Fusjonen skal gjennomføres som konsern fusjon med delt vederlag, dvs. at vederlaget som skal tilfalle Holding AS utstedes av Nystiftet Datter AS, mens vederlaget som skal tilfalle den personlige aksjonæren utstedes av Holding AS.

Skattyter ønsket at vederlaget skulle utstedes ved å skrive opp pålydende på aksjene i henholdsvis Nystiftet Datter AS og Holding AS. Ved fusjon med oppskrivning av pålydende er det lagt til grunn at det ikke er nødvendig å beregne bytteforhold ut fra virkelige verdier av selskapene, jf. BFU 17/11. I slike tilfeller slipper man altså å verdsette selskapene.

Skattedirektoratets konklusjon

Skattedirektoratet konkluderte med at konsern fusjon med delt vederlag ikke kan gjennomføres ved oppskrivning av pålydende til bokført verdi. Begrunnelsen var at eierforholdene ikke var det samme i det overdragende selskapet og de overtakende selskapene. Dette selv om eierforholdene reelt sett er identisk pga. det indirekte eierskapet.

I begrunnelsen viste Skattedirektoratet særlig til Finansdepartementets brev til

Den norske Revisorforening datert 16. mars 2015 som bl.a. gjaldt spørsmål om det er krav til å verdsette selskapene og beregne bytteforhold ved fusjon med oppskrivning av eksisterende aksjer til pålydende. I brevet skriver departementet bl.a.:

«I ligningspraksis er det etter dette lagt til grunn at slike transaksjoner også kan gjennomføres uten skatteplikt når eiersammensetningen i det overdragende og det overtakende selskapet er den samme. Det er videre lagt til grunn at kapitalforhøyelsen ikke må bygge på et bytteforhold i slike tilfeller.»

Departementet uttalte seg ikke spesielt om konsern fusjoner med delt vederlag i brevet.

Fusjon med oppskrivning av pålydende

Det sentrale vilkåret for skattefrihet ved fusjon er at fusjonen skjer med skattemessig og eiermessig kontinuitet. Med eiermessig kontinuitet menes at det ikke må skje noen verdiforskyvning verken mellom aksjonærene eller mellom aksjer eid av samme aksjonær som følge av fusjonen. Det er for å ivareta dette kravet at det må gjennomføres verdsettelse av selskapene og utstedes nye vederlagsaksjer etter et korrekt bytteforhold ved de fleste fusjoner.

Dersom eierforholdene er de samme i det overdragende og i det overtakende selskapet, kan imidlertid fusjonen gjennomføres ved oppskrivning av pålydende på aksjene i det overtakende selskapet. Eierforholdene er de samme slik at det ikke er risiko for verdiforskyvning mellom aksjonærene. Kontinuiteten på aksjenivå ivaretas ved at inngangsverdier mv. på aksjene i det overdragende selskapet videreføres på de oppskrevne aksjene i det overtakende selskapet. I slike tilfeller er det ikke nødvendig å

verdsette selskapene i forbindelse med fusjonen. Kontinuiteten ivaretas uansett hvilket beløp aksjene skrives opp med. Å slippe verdsettelse innebærer en betydelig forenkling av fusjonsprosessen og reduksjon av kostnadene, samtidig som risikoen for kritiske feil reduseres.

Tilsvarende gjelder for konsernfusjoner der eierforholdene er de samme i det overdragende selskapet og det overtakende selskapets morselskap, men da er det pålydende på aksjene i morselskapet til det overtakende selskapet som skrives opp.

Er det risiko for verdiforskyvning?

Siden det er to selskaper som skal utstede vederlag, mener Skattedirektoratet at det er risiko for verdioverføringer dersom fusjo-

nen skjer ved oppskrivning av pålydende. Direktoratet forklarer ikke nærmere hva denne risikoen består av og hvilke verdioverføringer som kan skje. Jeg greier ikke å skjønne hva som skiller denne fusjonen fra andre fusjoner med oppskrivning av pålydende når det gjelder risiko for verdioverføringer. Jeg er derfor redd konklusjonen i forhåndsuttalelsen bygger på en feilslutning.

Holding AS skal motta vederlag fra sitt heleide selskap, Nystiftet Datter AS for sine 82 % av Formue AS og den personlige eieren skal motta vederlag fra sitt heleide selskap, Holding AS for sine 18 % av Formue AS. Dette skal skje ved kapitalforhøyelser i henholdsvis Nystiftet Datter AS og Holding AS. Jeg kan ikke se hvordan opp-

skrivning av pålydende skulle innebære noen økt risiko for verdiforskyvninger mellom de tidligere eierne av Formue AS i forhold til om det utstedes nye aksjer i selskapene som skal utstede vederlag etter en verdsettelse av selskapene.

Ettersom Holding AS eier samtlige aksjer i Nystiftet Datter AS og den personlige aksjonæren eier samtlige aksjer i Holding AS, må begge kapitalforhøyelsene kunne gjennomføres ved oppskrivning av pålydende. Det kan ikke være større risiko for verdiforskyvning mellom aksjer eid av samme aksjonær i dette tilfellet enn ved hvilken som helst annen fusjon med økning av pålydende på eksisterende aksjer.

Skattemessig behandling av rivingskostnader

I hvilke tilfeller kan kostnader til riving av bygg fradragsføres over gevinst- og tapskonto som et tillegg til byggets saldoverdi og når må kostnadene aktiveres på nytt bygg eller på tomten?

Artikkelen er forfattet av:

Rådgiver
Børge Busvold
Den norske Revisorforening

Det påløper ofte store kostnader i forbindelse med riving av bygg. Det er likevel lite offentliggjort praksis vedrørende skattemessig behandling av rivingskostnader. Vi ser også at praksis spriker.

Rivingskostnader må behandles forskjellig etter hvilken situasjon rivingen skjer i.

Kjøp av tomt med bygg som skal rives

Det er fast praksis for at hele vederlaget anses som kjøp av tomt dersom det erverves en tomt med en eiendom som skal rives.¹ Det samme må også gjelde rivingskostnadene, som må anses som kostnader for å gjøre tomten byggeklar. I slike tilfeller kan derfor ikke rivingskostnadene fradragsføres over gevinst- og tapskonto eller aktiveres og avskrives sammen med det nye bygget.

Det finnes riktignok en gammel uttalelse fra 1962 der Skattedirektoratet aksepterte at slike rivingskostnader kunne aktiveres sammen med det nyoppførte bygget,² men dette kan neppe lenger legges til

grunn som gjeldende praksis.³ Saken gjaldt et industriselskap som kjøpte en tomt med en gammel bygning som skulle rives for å gi plass til en nyoppført fabrikkbygning.

Riving av et bygg som ikke skal gjenoppbygges

Riving av et bygg regnes som realisasjon av bygget etter skatteloven § 9–2 første ledd bokstav f. Dersom et bygg som har vært driftsmiddel for selskapet rives uten at det føres opp et nytt bygg, må rivingskostnadene behandles på lik linje med andre kostnader som påløper i forbindelse med realisasjonen. Det innebærer at rivingskostnadene overføres til gevinst- og tapskonto sammen med restsaldo på bygget.

1 Jf. Lignings-ABC stikkord «Inngangsverdi» pkt. 2.6.2.
2 Utv. 1962 side 325.

3 Se Ole Gjems-Onstad m.fl.: «Norsk Bedriftsskatterett», 9. utgave (2015) side 186.